

Przegląd wybranych czasopism zagranicznych

Amanda Pescovitz, *Rights Lost in Translation: International Human Rights Law and the States Obligations to Immigrant Language Populations*, (Prawa zgubione w tłumaczeniu: międzynarodowe prawo ochrony praw człowieka a obowiązki państw wobec imigranckich mniejszości językowych), „George Washington International Law Review” 2020, vol. 52, no. 3, s. 529–556

Jednym ze skutków międzynarodowych migracji odbywających się na masową skalę jest tworzenie się w państwach przyjmujących nowych mniejszości językowych. Autorka, w ślad za regulacjami prawnymi, odróżnia je od tradycyjnych mniejszości językowych ulokowanych na danym obszarze od dziesiątek czy setek lat i często cieszących się określonymi prawami gwarantowanymi w prawie krajowym. Punktem wyjścia rozważań ujętych w artykule jest stwierdzenie dość oczywistego faktu, że członkowie tych nowych mniejszości, ze względu na barierę językową, napotykają często na trudności w procesie integracji ze społecznością, do której dołączają. W interesie państwa przyjmującego jest natomiast to, by istniał pewien wspólny język, warunkujący zarówno sprawną codzienną komunikację, jak i współtworzenie przez wszystkich mieszkańców państwa dobrze funkcjonującego społeczeństwa obywatelskiego. Masowe migracje, jakie miały miejsce w ostatniej dekadzie w Europie, w szczególności w związku z konfliktem w Syrii, sprawiły, że liczebność nowych mniejszości językowych wzrosła, a wraz z nią wzrosły także obawy obywateli przed sytuacją, w której imigranci mogliby nie nabyć wystarczającej znajomości ich języka.

Te obawy, jak i ogólny wzrost nastrojów antyimigranckich, przekładają się na coraz bardziej restrykcyjne zasady polityki integracyjnej. Autorka omawia to zjawisko na przykładzie Austrii, prezentując ewolucję ram prawnych w zakresie wymagań dotyczących znajomości języka niemieckiego stawianych imigrantom, kwestii egzaminowania, opłat oraz terminów wykonania nałożonych na migrantów obowiązków, a także konsekwencji ich niewykonania.

Równocześnie Autorka wskazuje uwarunkowania wynikające z międzynarodowego prawa ochrony praw człowieka, w szczególności Międzynarodowej Karty Praw Człowieka. W świetle postanowień Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych państwo ma obowiązek wyeliminować wszelkiego rodzaju dyskryminację w korzystaniu z praw przewidzianych w Pakcie, w tym dyskryminację ze względu na język i pochodzenie etniczne lub społeczne. Wymaga to od państwa przyjęcia niezbędnych środków, mających na celu zapobieganie, zmniejszenie i eliminowanie faktycznej dyskryminacji. Autorka argumentuje, że jednym ze sposobów osiągnięcia tego celu w kontekście migracyjnym jest wymóg zapewnienia pisemnych i ustnych tłumaczeń dla nowych mniejszości językowych w każdym przypadku, gdy jest to konieczne do korzystania z prawa przewidzianego w Pakcie. W tym zakresie Autorka zwraca szczególną uwagę na prawo do ochrony zdrowia, porównując wymóg zapewnienia tłumaczeń w sferze szeroko rozumianej opieki medycznej do wymogu zagwarantowania tłumacza w sprawiedliwym procesie (*Access to healthcare*

is as fundamental to daily life as a fair trial is to criminal procedure, and for the guarantee of a right to a high standard of healthcare to be realized, it must imply a right to translation).

Dążenie do pogodzenia interesu państwa w zminimalizowaniu liczby języków urzędowych i zapewnieniu sprawnej komunikacji w społeczeństwie obywatelskim z powyższymi postulatami prowadzi do wniosku, że dwie główne reformy polityki integracji obywatelskiej, które należałoby zdaniem Autorki wprowadzić, to zapewnienie bezpłatnych kursów językowych dla migrantów oraz zagwarantowanie dostępu do tłumaczeń w placówkach opieki zdrowotnej. Bezpłatne kursy językowe (w języku większości) dałyby imigrantom z mniejszości językowych umiejętności niezbędne do poruszania się w nowym kraju bez nadmiernego obciążania ich kosztami. Gwarantowane tłumaczenie w opiece zdrowotnej poprawiłoby wyniki zdrowotne migrantów, wspierając ich wejście na rynek pracy i pozostanie na nim oraz rozwój więzi ekonomicznych i społecznych z nowymi społecznościami. Autorka wskazuje na pewne ograniczenia związane z ewentualną obecnością licznych grup etnicznych posługujących się różnymi językami oraz podkreśla konieczność odpowiedniego komunikowania tych postulatów społeczeństwu żywiącemu wskazywane wcześniej obawy. Rozważania kończy jednak konstatacją, że inwestując w udaną integrację imigrantów, kraj przyjmujący może promować zarówno prawa człowieka, jak i spójność społeczną przy jednoczesnej poprawie wyników gospodarczych.

Agnieszka Narożniak

DOI: 10.14746/spp.2021.4.36.8

Matthew Ormsbee, *The Fifth Instrument of National Power: How Mass Migrations Impact National Security* (Piąty instrument potęgi narodowej: jak masowe migracje wpływają na bezpieczeństwo narodowe), „Creighton Law Review” 2021, vol. 54, no. 3, s. 381–410

Problematyka, będąca przedmiotem prezentowanego artykułu, mieści się zasadniczo w zakresie nauki o stosunkach międzynarodowych, równocześnie jednak, z uwagi na to, że obejmuje kwestie bezpieczeństwa państwa, ma istotne znaczenie dla prawa migracyjnego i jego kształtowania na poziomie globalnym, regionalnym i krajowym. Bezpieczeństwo państwa w wymiarze zewnętrznym oraz bezpieczeństwo i porządek publiczny w wymiarze wewnętrznym należą do podstawowych dóbr chronionych w systemach prawa migracyjnego różnych państw. Poruszone przez Autora aspekty mają szczególne znaczenie w dobie trwającego na granicy polsko-białoruskiej kryzysu humanitarnego związanego z wykorzystaniem przez jedną stronę ruchów migracyjnych jako swoistej broni i ze sposobem (także w wymiarze legislacyjnym) reagowania na ten fakt przez drugą stronę.

W artykule w pierwszej kolejności opisano, czym są masowe ruchy migracyjne (*mass movements of people*) oraz zaprezentowano ich kontekst polityczny i prawnomiędzynarodowy. Punktem wyjścia jest definicja ONZ określająca migranta jako osobę, która przemieszcza się, przekraczając granicę międzynarodową, lub przemieszcza się w obrębie państwa, jednak na znaczną odległość od miejsca zwykłego pobytu. Autor podaje dane, z których wynika, że chodzi o grupę stanowiącą ok. 3,5% światowej